

Posudek vedoucího diplomové práce

Název diplomové práce: Spor o povahu dramatického textu

Autorka: Bc. Martina Vašáková

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Martin Kaplický, Ph.D.

Diplomová práce Martiny Vašákové je věnována představení diskuze o povaze dramatického textu, tak jak probíhala v česky psaných estetických a teatrologických textech od konce devatenáctého století, do konce století dvacátého. Martina Vašáková ve své práci na základě představení myšlenek Otakara Hostinského, Otakara Zicha, Jindřicha Honzla, Jiřího Frejky, Jana Mukařovského, Jiřího Veltruského a Zdeňka Hořínka ukazuje, jakým způsobem se proměňovalo jak ontologické vymezení dramatického textu, tak jeho postavení mezi ostatními složkami dramatického díla. Ontologické vymezení dramatického textu se v představovaných teoriích pohybuje mezi jeho pojetím jako relativně nejsamostatnější složky dramatického díla, která existuje i nezávisle na dramatickém díle (J. Veltruský) až po předpoklad, že dramatický text není samostatné umělecké dílo a existuje pouze jako jedna ze složek vlastního divadelního provedení (O. Zich). Ukázána je také proměnlivost role, která byla dramatickému textu v rámci jeho funkce uvnitř dramatického díla připisována. Pohybuje se od jeho pojetí jako klíčové organizační složky díla (Hostinský, Veltruský) až po předpoklad jeho závislosti na složce herecké (Zich). Výběr autorů považuji za relevantní a traktování jejich teorií za precizně provedené. Samozřejmě, že by bylo možné a vhodné do „příběhu dramatického textu“ zahrnout i další autory (například Durdíkovo pojetí dramatického díla jako „přednesu“ dramatického textu“), jejichž pojetí by ukázala další fasety pojmání vztahu textu a představení, to by však práci, která již v této podobě výrazně překračuje standardní rozsah diplomové práce, ještě více rozšířilo.

Za centrální kapitolu celé práce můžeme považovat kapitolu věnovanou Otakaru Zichovi, přičemž kapitolu o Otakarovy Hostinském můžeme chápat jako představení pojetí divadla a dramatického textu na které Zich reaguje a kapitoly následující jako pokračování diskuze, kterou Zichova teorie rozpoutala. Autorka zde velice pozorně a, podle mého názoru, přesvědčivě ukazuje Zichovo pojetí dramatického umění jako komplexního znakového systému, jehož ústřední složkou je jednání jako „názorné působení jedné dramatické osoby na druhou“ a oprávněně upozorňuje na Zichovo zdůraznění herecké složky jako nositele jednání. Ukazuje, že Zich se tímto pojetím vymezuje vůči Otakaru Hostinskému, u něhož se herecké umění rozpadá mezi „scénické umění“ a „přednášení poesie“ a není pojímáno ve své celistvosti. Je ukázáno, že jedním z motivačních zdrojů Zichovy teorie, je tuto celistvost hereckého umění ukázat. Autorka však dále argumentuje, že v rámci Zichovy rehabilitace hereckého umění došlo i k určitému podcenění role dramatického textu. Frejkovu, Honzlovu, Mukařovského a Veltruského teorii můžeme chápat právě jako reakci na toto podcenění a Martina Vašáková detailně ukazuje, že tito autoři se jednak snaží zachovat a rozpracovat

Zichovo sémiologické vymezení dramatického umění, jednak znovu promyslet vztah dramatického díla a vlastní inscenace.

Celá diplomová práce Martiny Vašákové je zřetelně strukturována a je napsána kultivovaným stylem. Autorka nezůstává u pouhého shrnutí tematizovaných textů, ale dokáže je do hloubky promýšlet, nacházet jejich vnitřní logiku i případné rozpory. Tento úkol je obtížný především v kapitole, která je věnována Jiřímu Frejkovi a Jindřichu Honzlovi, protože oba tito autoři o roli dramatického textu mluví jen na několika místech a autorka je nucena rekonstruovat jejich pojetí dramatického textu, které je v teoretických textech zmíněných autorů implikované. I v tomto náročném podniku však autorka uspěla. Jako školitel musím uvést, že se jedná nejlepší diplomovou práci, kterou jsem zatím vedl.

Přesto si neodpustím jeden dotaz. Autorka v souvislosti s avantgardním divadlem mluví o „odliterárnění“ divadla (s. 50). Současně však zdůrazňuje, že jak Frejka, tak Honzl byli jako režiséři považováni za „básníky jeviště“ (63). V čem přesně tedy uvedené odliterárnění divadla spočívá?

Celkově práci nemohu hodnotit jinak než jako výjimečně zdařilou, jednoznačně ji **doporučuji k obhajobě** a navrhuji známku **výborně**

V Českých Budějovicích 14. 6. 2017

Martin Kaplický